

Vergaderjaar 2013–2014

28 676

NAVO

Nr. 204

BRIEF VAN DE ALGEMENE REKENKAMER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juni 2014

In deze brief informeren wij u over onze speciale themawebsite waarin wij de NAVO-organisatie en haar geldstromen – voor zoveel mogelijk – in kaart brengen.

Kleine stappen vooruit, maar zorgen blijven

Voorgaande jaren hebben wij u geïnformeerd over de zwakke financiële huishouding van de NAVO.¹ Elk jaar kan een substantieel deel van de jaarrekeningen van de verschillende NAVO-entiteiten niet goedgekeurd worden. Dit betekent dat er geen volledige zekerheid is over de uitgave van en verantwoording over honderden miljoenen euro's voor militaire en ook civiele doeleinden. Daarnaast is er een grote achterstand met het administratief afsluiten van investeringsprojecten voor militaire infrastructuur ter waarde van miljarden euro's. Honderden projecten, die soms dateren van vóór 1994, zijn in de NAVO-boekhouding niet afgesloten. Om daar met zusterinstellingen iets aan te kunnen gaan doen, elke rekenkamer in de eigen lidstaat, is in het Verantwoordings-onderzoek 2013 van de Algemene Rekenkamer bij het Ministerie van Defensie aandacht besteed aan de Nederlandse NSIP-projecten. Nederland voert momenteel 51 projecten uit ter waarde van € 69 miljoen. We zijn nagegaan hoe het Ministerie van Defensie de NSIP-projecten beheert en hebben geen aanwijzingen dat het ministerie de Nederlandse projectenportefeuille niet op orde heeft. We zullen stimuleren dat vergelijkbare audits door collega-rekenkamers in enkele andere NAVO-lidstaten in hun onderzoeksprogramma's worden opgenomen.

Daarnaast hebben wij ook zorgen over de publieke verantwoording over de NAVO-uitgaven en de transparantie van die uitgaven. De NAVO wordt

¹ Voorgaande jaren hebben wij de Tweede Kamer eveneens geïnformeerd over de NAVO-uitgaven: Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, bijlage bij RU07000022; Kamerstuk 28 676, nr. 91; Tweede Kamer, vergaderjaar 2010–2011, 28 676, nr. 115; Kamerstuk 28 676, nr. 136; Kamerstuk 28 676, nr. 164 en Kamerstuk 28 676 nr. 188.

gefinancierd met publieke middelen en daarbij past een goede publieke verantwoording over de uitgaven. Deze publieke verantwoording is zeer beperkt; zelfs een jaarverslag ontbreekt. Ook in bredere zin is de NAVO niet volledig transparant. Denk hierbij aan transparantie over haar organisatie-inrichting, plannen en de uitvoering daarvan.

Speciale themasite brengt transparantie NAVO in kaart

De afgelopen jaren heeft de NAVO kleine stappen gezet om de verantwoording en de transparantie te verbeteren. We blijven ons inzetten om hervormingen bij de NAVO te stimuleren binnen ons beperkte mandaat.

Zo hebben we in onze brief van vorig jaar aangekondigd het initiatief te nemen om de transparantie in de financiële huishouding van de NAVO te bevorderen. Wij brengen op de themasite www.rekenkamer.nl/english/nato-transparency – per 10 juni aanstaande online – de financiële stromen van de NAVO-alliantie in kaart. Hoeveel dragen de NAVO-lidstaten bij, waaraan besteedt de NAVO dit geld en wat levert de NAVO daarvoor? Wij hebben deze informatie gebaseerd op de beperkte openbare informatie van de NAVO. Daarmee wordt ook zichtbaar wat de belastingbetaler *niet* kan weten. Wij hopen zo de NAVO ertoe te bewegen zich beter te verantwoorden en transparanter te zijn. Wij publiceren deze website geheel in het Engels vanwege het internationale karakter van de NAVO. Daarnaast is de verantwoording van tientallen NAVO-agentschappen gefragmenteerd. Daarom is het gewenst dat er een geconsolideerd jaarverslag van de NAVO komt en inzicht wordt gegeven in de geleverde prestaties en gedane investeringen.

Ten slotte

De ontwikkelingen omtrent de NAVO-uitgaven en de Parlementaire Assemblee blijven we volgen. Uw kritische houding binnen de Assemblee blijft onverminderd van belang voor een betere financiële huishouding van de NAVO. Wij hopen dan ook dat de thema's transparantie en verantwoording aandacht krijgen tijdens de bijeenkomst van de NAVO Parlementaire Assemblee in Den Haag eind 2014.

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de voorzitter van de Eerste Kamer en de Ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken.

Algemene Rekenkamer

Saskia J. Stuiveling,
president

Cornelis van der Werf,
wnd. secretaris